

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2017 m. rugpjūčio 2 d. nutarimu Nr. 640
(2018 m. d. nutarimu Nr.
redakcija)

NACIONALINĖS JONO BASANAVIČIAUS PREMIJOS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinė Jono Basanavičiaus premija (toliau – Premija) tęsia Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos tradiciją. Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato Premijos skyrimo tvarką, dokumentų Premijai gauti pateikimo reikalavimus, Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos komisijos (toliau – komisija) sudarymą, jos uždavinius, funkcijas, pareigas ir darbo organizavimą.

2. Premijos paskirtis – įvertinti pavienių asmenų arba bendrą veiklą vykdžiusių asmenų grupių (toliau – grupė) išskirtinius nuopelnus etninės kultūros srityje, reikšmingą kūrybinę, mokslinę veiklą ir kitus darbus, susijusius su lietuvių etninės kultūros tradicijų plėtojimu, tautinės savimonės puoselėjimu ir etnokultūriniu ugdymu.

3. Premija mokama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, skirtų Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai.

4. Premiją skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta komisija.

5. Kandidatais Premijai gauti gali būti Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių fiziniai asmenys ir jų grupės, vykdžiusios bendrą veiklą lietuvių etninės kultūros srityje (toliau – kandidatai).

6. Premija negali būti skiriama valstybinės ir nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos laureatams. Komisijos narys negali būti siūlomas Premijai gauti.

7. Kandidatus Premijai gauti turi teisę siūlyti Lietuvos Respublikoje, kitose Europos Sąjungos valstybėse ir trečiosiose valstybėse registruoti juridiniai asmenys, kurių steigimo dokumentuose yra nurodyta su lietuvių etnine kultūra susijusi veikla, ir fiziniai asmenys (toliau – teikėjai). Vienas teikėjas gali siūlyti vieną asmenį ar grupę.

II SKYRIUS KOMISIJOS SUDARYMAS, UŽDAVINIAI, FUNKCIJOS, PAREIGOS IR DARBO ORGANIZAVIMAS

8. Komisijos personalinę sudėtį iki birželio 30 d. tvirtina kultūros ministras. Komisija sudaroma 3 metams. Tas pats asmuo komisijos nariu gali būti 2 kadencijas iš eilės. Asmeniui, ėjusiam komisijos nario pareigas 2 kadencijas iš eilės, vėl leidžiama būti komisijos nariu tik praėjus 3 metams nuo šio komisijos nario antros kadencijos pabaigos.

9. Komisiją sudaro 9 nepriekaištingos reputacijos nariai, iš kurių 2 narius – nacionalinės arba valstybinės Jono Basanavičiaus premijos laureatus – skiria kultūros ministras ir 7 narius, atsižvelgdama į savo padalinių etnografiniuose regionuose (regioninių tarybų) ir kitų institucijų siūlymus, savo posėdyje slaptu balsavimu išrenka Etninės kultūros globos taryba, tarp kurių: 2 nariai – pasiūlyti kultūros įstaigų, veikiančių etninės kultūros srityje; 2 nariai – pasiūlyti mokslo ir studijų institucijų, atliekančių tyrimus etninės kultūros srityje ir (ar) rengiančių šios srities specialistus; 3 nariai – pasiūlyti nevyriausybinų organizacijų, Lietuvos lygmeniu veikiančių etninės kultūros srityje. Reikalavimai komisijos narių nepriekaištingai reputacijai yra tokie patys, kaip ir nustatyti Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatyme.

10. Kandidatų atrankos į komisijos narius kriterijai:

10.1. įgyta kompetencija etninės kultūros tyrinėjimo, išsaugojimo ir plėtojimo srityje, etninės kultūros pažinimas, jos būklės ir aktualijų suvokimas;

10.2. ekspertinio vertinimo patirtis etninės kultūros srityje;

10.3. dalyvavimas visuomeninėje, kūrybinėje, mokslinėje, edukacinėje ar kitoje su lietuvių etnine kultūra susijusioje veikloje.

11. Siūlymai dėl komisijos narių pateikiami kultūros ministrui ne vėliau kaip iki gegužės 15 dienos.

12. Komisijos uždaviniai – vertinti kandidatų kūrybinę ir mokslinę veiklą etninės kultūros srityje ir kitus darbus, susijusius su lietuvių etninės kultūros tradicijų plėtojimu, tautinės savimonės puoselėjimu ir etnokultūriniu ugdymu.

13. Vykdydama savo uždavinius, komisija atlieka šias funkcijas:

13.1. nagrinėja teikėjų pateiktus dokumentus dėl siūlomų kandidatų Premijai gauti;

13.2. vertina kandidatų veiklos atitiktį Premijos paskirčiai;

13.3 išrenka Premijos laureatą ir įvardija, už kokius nuopelnus jam skiriama Premija;

13.4. sprendžia kitus su komisijos veikla ir Premijos skyrimu susijusius klausimus.

14. Komisijos nariai turi veikti sąžiningai, nešališkai, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto ir, esant privačių interesų konflikto grėsmei, nedelsdami informuoti apie tai komisijos pirmininką ir nusišalinti nuo sprendimų rengimo, svarstymo, priėmimo ar kitokio poveikio sprendimams, kurie sukelia interesų konfliktą.

15. Komisijos darbo organizavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, taip pat Nuostatų 16, 17, 24 ir 26 punktai.

16. Komisijos sprendimai įforminami komisijos posėdžių protokolais. Komisijos posėdžiai teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip pusė komisijos narių. Komisijos narys, negalintis dalyvauti posėdyje, privalo iš anksto apie tai pranešti komisijos pirmininkui. Sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma, išskyrus Nuostatų 17 punkte bei III skyriaus 24 ir 26 punktuose nustatytą tvarką. Komisijos posėdžiai uždari.

17. Komisijos pirmininką pirmajame komisijos posėdyje išrenka komisijos nariai, balsuojant už jį daugiau nei pusę visų komisijos narių.

18. Jeigu komisijos narys be pateisinamos priežasties nedalyvavo dviejuose posėdžiuose iš eilės arba praleido pusę ar daugiau komisijos posėdžių per metus, komisijos pirmininkas turi kreiptis į tą narį išrinkusią Etninės kultūros globos tarybą ar kultūros ministrą dėl kito komisijos nario delegavimo. Naujai paskirto komisijos nario kadencija tęsiasi iki kadencijos, kuriai buvo paskirtas anksčiau deleguotas narys, pabaigos.

19. Komisiją techniškai aptarnauja Kultūros ministerija.

III SKYRIUS DOKUMENTŲ PATEIKIMO REIKALAVIMAI IR PREMIJOS SKYRIMAS

20. Teikėjai, siūlydami kandidatą Premijai gauti, kasmet iki spalio 1 dienos pateikia Kultūros ministerijai šiuos dokumentus ir medžiagą:

20.1. teikėjo parengtą kandidato rekomendaciją, kurioje argumentuojama, už kokius nuopelnus siūloma kandidatui skirti Premiją;

20.2. kandidato kūrybinės, ugdomosios, mokslinės ir kitos veiklos, už kurią siūloma skirti Premiją, aprašymą (toliau – veiklos aprašymas) ir darbų, už kuriuos siūloma skirti Premiją, sąrašą;

20.3. pagal poreikį vaizdinę, garsinę ar kitą medžiagą, įrodančią kandidato veiklos rezultatus (toliau – papildoma medžiaga).

21. Kai Premijai gauti siūloma grupė, pateikiama teikėjo parengta rekomendacija, kurioje pateikiama argumentacija, už kokius nuopelnus siūloma grupei skirti Premiją, grupės veiklos aprašymas ir bendrų darbų, už kuriuos siūloma skirti Premiją, sąrašas bei papildoma medžiaga.

22. Kandidatų sąrašas kasmet iki spalio 15 d. skelbiamas Kultūros ministerijos interneto svetainėje <http://lrkm.lrv.lt>.

23. Komisija vertina kandidatų veiklą vadovaudamasi šiais kriterijais:

23.1. kūrybinės ir (ar) mokslinės veiklos reikšmingumas lietuvių etninės kultūros plėtrai ir sklaidai;

23.2. veiklos, susijusios su lietuvių etninės kultūros tradicijų išsaugojimu ir plėtojimu, aktualumas, meninė, mokslinė, edukacinė ir išliekamoji vertė;

23.3. veiklos reikšmingumas tautinės savimonės puoselėjimui ir etnokultūriniam ugdymui;

23.4. kandidato aktyvi visuomeninė veikla lietuvių etninės kultūros srityje.

24. Apsvarsčiusi pasiūlytų kandidatų veiklą ir darbus, komisija kasmet, ne vėliau kaip iki spalio 25 d., slaptu visų komisijos narių balsavimu iš sąrašo atranka kandidatus, dėl kurių bus balsuojama baigiamajame posėdyje. Negalėdamas dalyvauti šiame ir (ar) baigiamajame posėdžiuose, komisijos narys savo sprendimą iš anksto pateikia komisijos pirmininkui užklijuotame voke, kuris atplėšiamas per komisijos posėdį susumuojant visų komisijos narių balsavimo rezultatus. Kandidatai išrenkami balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia komisijos pirmininko balsas. Atrinktų kandidatų vardai ir pavardės skelbiami Kultūros ministerijos interneto svetainėje <http://lrkm.lrv.lt>.

25. Po pirmosios kandidatų atrankos posėdžio komisija gali paprašyti teikėjų papildomos informacijos apie pasiūlytų kandidatų veiklą ir darbus.

26. Baigiamajame komisijos posėdyje, kuris rengiamas kasmet, ne vėliau kaip iki lapkričio 23 d., slaptu visų komisijos narių balsavimu priimamas sprendimas dėl Premijos skyrimo išrinktam laureatui – asmeniui ar grupei. Laureatas išrenkamas balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia komisijos pirmininko balsas. Premija skiriama komisijai atrinkant kandidatą, kurio veikla ir darbai labiausiai atitinka 23 punkte numatytus kriterijus.

27. Kai Premija skiriama grupei, ji paskirstoma po lygiai kiekvienam asmeniui.

28. Premija komisijos sprendimu gali būti nepaskirta, jeigu nė vieno pristatyto kandidato veikla ir darbai neatitinka Nuostatų 23 punkte nurodytų kriterijų.

29. Sprendimas skirti Premiją skelbiamas Vyriausybės interneto svetainėje www.lrv.lt kasmet ne vėliau kaip lapkričio 23 dieną (Jono Basanavičiaus gimimo dieną). Premija išmokama ne vėliau kaip vasario 16 dieną. Premijos laureato diplomas ir ženklas įteikiami Lietuvos valstybės atkūrimo dienos (Vasario 16-osios) proga kartu su Nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis. Įteikus Premiją, Etninės kultūros globos taryba rengia ir finansuoja laureato pagerbimo šventę, skirtą visuomenės supažindinimui su laureato darbais.

Kultūros ministrė
Liana Ruokytė-Jonsson

2018.07.02

Teisės ir žmogaus laisvės skyriaus š.
VpT. spaudos R. Ruokytė-Jonsson